

Моральна шкода – це втрати немайнового характеру внаслідок моральних чи фізичних страждань, або інших негативних явищ, заподіяних фізичній чи юридичній особі незаконними діями або бездіяльністю інших осіб. Для фізичної особи вона може полягати у приниженні честі, гідності, моральних переживаннях у зв'язку з ушкодженням здоров'я, порушенні нормальних життєвих зв'язків через неможливість продовження активного громадського життя.

Чинне законодавство не містить методики чи способів обчислення моральної шкоди. Немає також вказівки і на мінімальний розмір відшкодування заподіяних збитків. Водночас існує покладений на позивача обов'язок доказування факту заподіяння моральної шкоди. Безумовно, кожен випадок має свої відмінні риси тому диференційований підхід є необхідним, однак щодо моральної шкоди, як результат ушкодження здоров'я існують певні нюанси.

По-перше, людина є біологічною істотою, що свідчить про наявність складного механізму психічних і фізіологічних процесів. Будь який вплив на неї супроводжується змінами на різних рівнях в позитивний або негативний бік. Порушення функціонування однієї зі складових її організму, спричиняє погіршення функціонування всього організму. Шкода здоров'я не існує автономно, вона обов'язково має наслідком негативний вплив на її психіку, хоча і існує складність у виявленні наслідків цього впливу. Якщо позивач, знаючи про своє право на відшкодування моральної шкоди, не заявляє вимоги стосовно її компенсації, це не свідчить про відсутність заподіяних втрат немайнового характеру. В даному випадку особа лише розцінює ці втрати як незначні, мінімальні.

По-друге, індивід нерозривно пов'язаний із суспільством через наявність життєвих зв'язків. Найменшою суспільною одиницею є сім'я, з членами якої в особи ці зв'язки повсякденні і тому найтриваліші. Тому через шкоду, завдану здоров'ю людині страждають і її рідні, а в окремих випадках ці страждання є навіть більшими, ніж у потерпілого. Цивільний кодекс закріплює право чоловіка (дружини), батьків або усиновлювачів, дітей та усиновлених, а також осіб, які проживали з особою однією сім'єю, на відшкодування моральної шкоди завданої смертю фізичної особи, що є свідченням вищевикладеного.

З викладеного випливає, що заподіяння шкоди здоров'ю людини невідворотно спричиняє настання втрат нематеріального характеру, тобто заподіяння моральної шкоди. У зв'язку з цим доцільно було б законодавчо закріпити презумпцію відшкодування моральної шкоди, завданої ушкодженням здоров'я з метою звільнення особи від обов'язку її доказування. Окрім того, право на відшкодування моральної шкоди з цих підстав повинні мати і члени сім'ї потерпілої особи, а саме дружина, батьки та діти, а суд в даній справі повинен лише визначити обсяг заподіяної шкоди та призначити справедливе відшкодування.

АКТУАЛЬНІ ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ ВИБОРЧОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Коробка О.С., ст.викладач

Політичне протистояння в Україні настільки поглибилося, що виникла реальна загроза для існування парламентаризму.

В нинішніх умовах вихід один – корінна зміна порядку формування органів державної влади.

В своїй доповіді на науково-практичній конференції (5-21 квітня 2005 року) я уже висловив думку щодо вирішення проблем політичної реформи в Україні через зміну виборчої системи з пропорційної на мажоритарну.

Незмінною моя позиція залишається і в теперішній час.

Тільки мажоритарна система виборів дасть змогу сформувати парламент який би відображав інтереси всього українського народу і слугував би йому.

У цьому зв'язку цікавим може виявитись п.12 Парламентської Асамблеї Ради Європи, в констатуючій частині резолюції, якої 19.04.2007 року, враховуючи досвід Європейського парламентаризму, рекомендовано українській владі та політичним силам звернутися до проблем системи парламентських виборів, що може становити одну з причин слабкості політичної системи.

Повністю пропорційна система, як зазначається в резолюції, із закритими виборчими системами та єдиним виборчим округом, що охоплює всю територію України не гарантує обрання парламенту, що представляє українське суспільство в усьому його розмаїтті.

А в постановляючій частині вказано: (пункт 15.4) передбачити зміну системи виборів до Верховної Ради, наприклад, шляхом введення відкритих партійних списків, у яких виборці зможуть вказувати свої уподобання щодо конкретних кандидатів, включених до партійних списків, запропонованих партіями (блоками) та шляхом поділу України на різні виборчі округи.

ВР України є представницьким органом всього народу України. На даний момент ми маємо: з 450 депутатів Верховної Ради України: 278 – мешканці Києва, 46 – Донецька, що не в повній мірі представляє інтереси всіх регіонів України, та реалізує засади найвищого державного органу.

На жаль, Україна маючи намір інтегруватися в Європейську спільноту жодного пункту резолюції Парламентської Асамблеї Ради Європи так і не виконала, а саме там був вказаний шлях до подолання політичної кризи в Україні.

В рамках вирішення проблеми виходу з політичної кризи, на мою думку, повинна бути запроваджена парламентська форма правління при скороченні кількості народних депутатів, але знову таки при своїй запровадженні мажоритарної системи виборів.

Запровадження парламентської форми правління при скороченні кількості народних депутатів, укріплення позицій місцевих рад, не тільки шлях до подолання політичної кризи, а й дасть змогу масштабної державної економії, кошти якої будуть використані для вирішення економічних та соціальних проблем суспільства.

Державний апарат повинен бути функціонально ефективним. Щодо скорочення кількості народних депутатів, ще на всенародному референдумі 2000 року, народ України висловився за скорочення кількості народних депутатів із 450 до 300, але зміни до Конституції так і не були внесені.

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ БІРЖОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Сипленко О. В., ст. викладач

Біржова торгівля є універсальним механізмом ринкової організації, масштабом використання якого можна вимірювати стан розвитку економіки країни. Недооцінка на загальнодержавному рівні ролі бірж як єдиної можливих інституцій, які здатні управляти організованими ринками товарних ресурсів, є великою помилкою на державному рівні. Сучасна біржова торгівля та інфраструктурні інституції, що її обслуговують, мають бути належним чином удосконалені і в повній мірі задовольняти суспільні потреби і в першу чергу прозорості інформації щодо правочинів, які укладаються на біржах. Але без здійснення реальних кроків економічного та правового характеру, спрямованих на концентрацію торгівлі на регульованій в сучасний спосіб товарній біржі, забезпечення конкурентноздатності цього ринку, Україні досить складно розраховувати на нарощування інвестиційного потенціалу і бути інвестиційно привабливою, як для вітчизняних, так і іноземних інвесторів.

Відсутність належного правового регулювання біржових процесів є однією з причин сучасного стану біржової торгівлі, і в першу чергу торгівлі зерном, як одним з основних видів товару, що може використовуватися й використовується на міжнародних біржах, як товар. Це обумовлює, що торгівля відбувається здебільшого на позабіржовому ринку, де немає прозорості цін та вільного входу для усіх бажаних та, відповідно, не створено умов для відкритої конкуренції. Чинний Закон України «Про товарну біржу», запроваджений з 01.01.1992 є основним законодавчим актом, що регулює питання створення та діяльності товарної біржі, не відповідає окремим вимогам, які висуваються до біржової торгівлі в сучасному економічному середовищі та законодавчому полі. Вбачається, що розв'язання вказаних питань може бути усунене шляхом прийняття нового чи нової редакції Закону «Про товарну біржу» та внесення окремих змін до Цивільного та Господарського кодексів України. Обумовлений закон може бути одноименим, але в ньому мають бути більш чітко обумовлені питання стосовно порядку створення та діяльності товарних бірж, правових засад її організації, державного нагляду і регулювання діяльності товарних бірж, передбачаючи механізм державного регулювання біржового товарного ринку, визначення єдиних правил біржового арбітражу, розроблення правил біржової торгівлі щодо регулювання професійної діяльності учасників біржового товарного ринку, забезпечення гарантій виконання контрактів, зменшення фінансових ризиків для виробників базових активів.